

UVOD

1.1. Suština akcionarstva

Akcije predstavljaju drugu veliku grupu osnovnih hartija od vrijednosti, koje odražavaju vlasničku poziciju preduzeća tipa akcionarskih društava. Upravo zbog te svoje karakteristike ponekad se nazivaju i vlasničkim hartijama od vrijednosti, što pravno nije najpreciznije. Sa druge strane pak, pravnici obično akcije tretiraju kao korporativne hartije (pošto A.D. predstavlja u stvari korporaciju – corporation). Međutim, takvo tretiranje akcije nije najpreciznije pošto korporacije mogu da emituju i neke druge hartije – kratkoročne instrumente duga, dugoročne obveznice, varante i niz drugih hartija, koje ne moraju uvek da odražavaju vlasničke odnose.

Korjeni savremenog akcionarstva nalaze se u Engleskoj sredinom XVI i početkom XVII veka. Postoje zapisi po kojima je prva firma koja je koristila sistem javne emisije akcija radi prikupljanja kapitala bila kompanija londonskog trgovca Sebastiana Kaboa »Muscovy Company« još daleke 1553. godine. Snažan impuls razvoju akcionarstva dala je industrijska revolucija. Nove forme poslovne organizacije –industrijska preduzeća- osjećala su potrebu za dodatnim kapitalom kako bi izvršili ekspanziju poslovanja. Pokazalo se da prikupljanje kapitala putem prodaje akcija može biti izuzetno efikasan način. Preduzeća su mogla da sakupe velike iznose kapitala prodajom dijelova vlasništva, dok su i sami vlasnici imali određene prednosti, od kojih posebno treba istaći – ograničenu odgovornost. Uz to, akcijama se moglo slobodno trgovati na berzi.

Kada se govori o suštini akcionarstva treba imati na umu dva bitna momenta:

Akcije predstavljaju hartiju od vrijednosti koja odražava vlasničku poziciju u organizacijama koje nazivamo akcionarska društva.

Akcije kao finansijski instrument predstavljaju jedan od načina prikupljanja kapitala za finansiranje poslovanja A.D. U tom smislu one su alternativa finansiranju putem emisije instrumenata duga.

Akcije se u najvećem broju slučajeva definišu kao hartije od vrijednosti koje odražavaju dio vlasništva nad određenom poslovnom organizacijom. Investitor u akcije automatski postaje suvlasnik emitenta i posjeduje dio vlasništva koji se može izraziti kao procenat dobijen iz količnika broja akcija koje vlasnik posjeduje i ukupnog broja akcija koje je korporacija emitovala. Ovo je jedna od osnovnih karakteristika svih finansijskih instrumenata akcijskog kapitala, o kojoj veoma treba da vode računa i emitenti i investitori.

2. AKCIJE KAO FINANSIJSKI INSTRUMENT

2.1. Razlika između akcija i drugih finansijskih instrumenata

Suština akcionarstva se ne može razumjeti ukoliko se u razmatranje uzmu dva osnovna aspekta akcija. Jedan je da akcije odražavaju vlasničke odnose a drugi da predstavljaju finansijski instrument kojim se prikuplja kapital za finansiranje poslovne aktivnosti emitenta. Akcije su upravo na taj način i nastale, kao alternativan izvor finansiranja putem duga, koji je pak mnogo stariji izvor. Otuda, kada se govori o dugoročnim izvorima finansiranja privrednih organizacija u obzir se uzimaju dva – akcijski kapital (koji odražava sopstvena sredstva) i dug (koji odražava pozajmljena sredstva). Oni zajedno predstavljaju dva osnovna elementa strukture kapitala. Ideja akcijskog (dioničarskog) kapitala se sastoji u prikupljanju sredstava za finansiranje poslovanja firme prodajom dijelova vlasništva nad njom. One pružaju vlasnicima veći broj prava, od kojih su dva posebno bitna:

**----- OSTATAK TEKSTA NIJE PRIKAZAN. CEO RAD MOŽETE
PREUZETI NA SAJTU. -----**

MOŽETE NAS KONTAKTIRATI NA E-MAIL: maturskiradovi.net@gmail.com